

Neposredna plačila v letu 2019

Kljub temu da gre programsko obdobje 2014–2020 počasi h koncu, se shema neposrednih plačil za leto 2019 ponovno nekoliko spreminja.

dr. Jernej Demšar, KGZS

jernej.demsar@kgzs.si

Največja sprememba je pri podpori za zelenjadnice ter pri shemi za mlade kmete, spreminjajo pa se tudi opredelitev in površina z ekološkim pomenom v obliki prahe za medonosne rastline ter rok za umik iz sheme malih kmetov. V nadaljevanju nekoliko več tudi o izplačilu neposrednih plačil v dveh delih, ki jo ARSKTRP izvaja že za leto 2018.

Tudi v letu 2019 bo v okviru sheme neposrednih plačil mogoče prejeti različna plačila. Uveljavljanje teh plačil se med seboj ne izključuje, razen posebne sheme za male kmete, ki se izključuje z vsemi ostalimi shemami. Prav tako ni mogoče v istem letu na isti površini uveljavljati dveh proizvodno vezanih plačil.

Plačila sheme neposrednih plačil so:

- shema osnovnega plačila,
- plačilo za zeleno komponento,
- plačilo za mlade kmete,
- proizvodno vezane podpore,
 - podpora za strna žita,
 - podpora za mleko v gorskih območjih,
 - podpora za rejo govedu,
 - podpora za zelenjadnice,
- shema za male kmete in
- plačilo za območja z naravnimi omejitvami (PONO).

V nadaljevanju so za osvežitev spomina na kratko opisane posamezne sheme, ob vključitvi in izvajanju pa je pri vsaki potrebno upoštevati tudi ostale pogoje, ki v tem kratkem opisu niso navedeni.

Za prejem **osnovnega plačila** morate imeti plačilne pravice, ki ste jih pridobili ob dodelitvi v letu 2015 ali ste zanje zaprosili iz nacionalne rezerve ali pa ste plačilne pravice pridobili s prenosom z drugega kmetijskega gospodarstva. Za uveljavljanje plačilnih pravic morate obdelovati ustrezno število hektarjev površin.

Plačilo za zeleno komponento je dodatek k osnovnemu plačilu, če se na kmetijskem gospodarstvu izvajajo prakse, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje. Dodatek znaša okoli 56 % osnovnega plačila. Ukrepi zelene komponente so diverzifikacija kmetijskih rastlin (preprečevanje monokultur), površine z ekološkim pomenom (ohranjanje in izboljšanje biotske raznovrstnosti) in ohranjanje okoljsko občutljivega trajnega travinja.

Do **plačila za mlade kmete** so upravičeni nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so v letu 2019 prvič postali nosilci ali so prvič postali nosilci v obdobju petih let pred prvo predložitvijo vloge za osnovno plačilo leta 2019. Nosilec hkrati tudi ne sme biti starejši od 40 let v letu 2019, ko prvič predloži vlogo za osnovno plačilo. Več o nekoliko spremenjenih pogojih v nadaljevanju.

Proizvodno vezano **podporo za žita** lahko prejmejo tisti, ki pridelujejo vsaj 0,3 ha strnih žit, **podporo za mleko v gorskih območjih** lahko prejmejo kmetijska gospodarstva, ki so na gorskih območjih in v tekočem letu redijo vsaj eno ali več ženskih govedu, do **podpore za**

rejo govedi so upravičeni nosilci, ki redijo vsaj enega bika ali vola starejšega od 9 mesecev, **podpora za zelenjadnice** pa je namenjena kmetijskim gospodarstvom, ki pridelujejo vsaj 0,3 ha zelenjadnic. Pri uveljavljanju slednje je v letu 2019 prišlo do večjih sprememb, zato tudi o tem več v nadaljevanju.

V **shemo za male kmete** je bilo mogoče vstopiti le v letu 2015.

Plačilo za območja z naravnimi omejitvami (PONO) je namenjeno kmetijskim gospodarstvom za nadomestilo dodatnih stroškov in izpada dohodka zaradi težjih pogojev kmetovanja. Prejmejo ga lahko upravičenci, ki imajo GERK-e, ki ležijo v gorskem območju in imajo nagib večji od 35 %.

Podrobne vsebine posameznih plačil so bile predstavljene v člankih in navodilih v preteklih letih in so vam še vedno na voljo v arhivu na spletnih straneh KGZS v rubriki »Vse o zbirnih vlogah 2019«.

Novosti v letu 2019

1. Podpora za zelenjadnice

Že do sedaj je veljalo, da so upravičenci do plačila za zelenjadnice nosilci KMG, ki pridelujejo zelenjadnico/e na prostem (raba: 1100, 1161, 1180) ali v zavarovanem prostoru (raba 1190) na skupno vsaj 0,3 ha, najmanjša upravičena posamezna parcela pa znaša vsaj 0,1 ha.

V letu 2019 se spreminja pogoj prisotnosti zelenjadnic. Ena ali več vrst zelenjadnic s povprečno gostoto setve ali sajenja mora biti na površini prisotna najmanj 60 dni, nepretrgoma ali v največ dveh delih. Šestdesetdnevno obdobje prisotnosti zelenjadnice/c mora biti izvedeno v obdobju od oddaje zbirne vloge za leto 2019 do 15. oktobra 2019. Če se 60-dnevno obdobje zagotavlja v dveh delih, je najkasnejši rok setve ali sajenja druge zelenjadnice 30. september 2019.

Ob izpolnjevanju zbirne vloge za leto 2019 bo moral vsak, ki bo zaprosil za podporo za zelenjadnice, že vnaprej navesti tudi rok setve ali sajenja zelenjadnice/c in rok spravila. Pri tem se za datum spravila šteje datum začetka spravila zelenjadnice, če se le-ta pobira kot celotna rastlina (npr. solata, zelje ...) ali datum zaključka spravila, če se pobira le del zelenjadnice ali plodovi (npr. paradižnik, paprika ...), ko je zelenjadnica še vedno v fazi tehnološke zrelosti. Vlagatelj bo svojo najavo setve ali sajenja in spravila zelenjadnice/c lahko spremenil z dopolnitvijo zbirne vloge najkasneje 3 dni pred datumom, ki ga je navedel ob oddaji zbirne vloge.

Po novem se kot zelenjadnico ne more več uveljavljati sladke koruze, dodane pa so vse redkve razen oljne redkve, pri bučkah pa je poudarjeno, da gre za jedilne bučke in buče, kar je sicer veljalo že do sedaj.

2. Shema za mlade kmete

Osnovni pogoji upravičenosti pri shemi za mlade kmete ostajajo enaki. Dodatno bo moral mladi kmet, ki ima kmetijsko gospodarstvo registrirano v obliki kmetije, za vključitev v to shemo, pred oddajo zbirne vloge za leto 2019, podpisati in k zbirni vlogi priložiti posebno izjavo »Izjava o odgovornosti in upravljanju kmetije«. S to izjavo bo dokazoval, da je odgovoren za izvajanje kmetijske dejavnosti na kmetiji in sprejema odločitve, povezane z upravljanjem oziroma vodenjem kmetije- Poleg nosilca bodo morali izjavo podpisati tudi vsi polnoletni člani kmetije vpisani v Register kmetijskih gospodarstev na dan oddaje zbirne

vloge. Izjavo bodo morali oddati tudi tisti nosilci, ki so se v to shemo vključili že v preteklih letih in še izpolnjujejo pogoje za pridobitev teh plačil.

Izjema so nosilci kmetij, ki so uspešno kandidirali na razpis za mlade prevzemnike kmetij (imajo odločbo o pravici do sredstev v skladu s predpisom, ki ureja izvajanje podukrepa pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete) ali pa za tekoče leto za primarno kmetijsko proizvodnjo vodijo na svoje ime knjigovodstvo za davčne namene. Navedenim posebne izjave ni potrebno podpisovati in prilagati zbirni vlogi.

Kot dodatni pogoj z letom 2019 velja, da mora nosilec kmetije ostati nosilec kmetije, s katero je za tekoče leto uveljavljal plačilo za mlade kmete, do vključno 30. maja naslednjega leta.

3. Opredelitev in površina z ekološkim pomenom v obliki prahe za medonosne rastline

Zagotavljanje zadostnih površin z ekološkim pomenom v okviru zelene komponente se lahko doseže z zemljišči v prahi, površinami s kmetijskimi rastlinami, ki vežejo dušik, površinami z naknadnimi posevki ali podsevkom ali z zemljišči v prahi za medonosne rastline.

Pri slednjih je z letom 2019 določeno, da mora biti na tem zemljišču vsaj od 1. maja do 31. oktobra tekočega leta prisotna facelija ali ajda oziroma vsaj od 15. aprila do 15. oktobra tekočega leta prisotna sončnica, lan, bela gorjušica ali oljna redkev. Prisotna je lahko mešanica medonosnih rastlin ali mešanica medonosne rastline ali medonosnih rastlin in drugih kmetijskih rastlin, če je medonosne rastline ali medonosnih rastlin več kot 50 % vzniklih rastlin in če se upošteva obdobje za tisto medonosno rastlino, ki je v mešanici v največjem deležu. V predpisanem obdobju ni dovoljeno spravilo medonosne rastline ali medonosnih rastlin. Mulčenje ali košnja brez spravila je dovoljena le, če se nato zagotovi ponovna prisotnost medonosne rastline ali medonosnih rastlin.

1 ha posevka medonosnih rastlin se šteje za 1,5 ha površin z ekološkim pomenom.

Na površinah v prahi za medonosne rastline, ki bodo prijavljene na zbirni vlogi za leto 2019 za namen PEP-ov, je prepovedana uporaba FFS od setve do 31. oktobra.

4. Rok za umik iz sheme malih kmetov

Izstop iz sheme za male kmete v letu 2019 je mogoč do 6. maja 2019. To pomeni, da se vključen v shemo za male kmete v času rednega roka za oddajo zbirne vloge lahko odloči in hkrati z oddajo zahtevkov odda tudi zahtevek za izstop iz sheme za male kmete.

5. Neposredna plačila bodo izplačana v dveh delih

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja od leta 2018 dalje izplačuje neposredna plačila v dveh delih, za kar bo izdala tudi dve odločbi. S prvo, začasno odločbo bo izplačanih 80 % sredstev (predvidoma januarja naslednjega leta po oddaji zahtevkov), z drugo, končno odločbo pa bo izplačan preostanek (predvidoma v marcu naslednjega leta po oddaji zahtevkov).

S tem se želi zagotoviti, da bi vsi upravičenci prejeli glavnilno neposrednih plačil že v mesecu januarju in preprečiti morebitne obnove ter zahteve po vračilih preveč plačanih sredstev. Hkrati se bo lahko na nivoju države zagotovilo maksimalno črpanje razpoložljivih sredstev, predvidenih v ovojnici za neposredna plačila.

Kam po informacije

Ker je tudi v letošnjem letu pri neposrednih plačilih kar nekaj novosti, vam svetujemo, da se o njih pravočasno dobro informirate ter hkrati osvežite znanje o ukrepih, v katere ste že bili vključeni v preteklih letih. Poleg informativnih izobraževanj, ki jih izvajajo na kmetijsko-gozdarskih zavodih, informativnega lista, ki ga lahko prejmete na izobraževanju ali pa pri kmetijskih svetovalcih, drugih objav v raznih medijih (časopisi, radio, TV, internet ...) vam bodo kot vedno, tako za vaša vprašanja kot tudi za pomoč pri oddaji zbirne vloge, na razpolago kmetijski svetovalci Javne službe kmetijskega svetovanja.

Do 28. februarja 2019 lahko še prenesete plačilne pravice!

Nosilec KMG, ki poseduje in želi prenesti plačilne pravice, fizično ali elektronsko izpolni Vlogo za prenos plačilnih pravic. Če se odloči za elektronski vnos, je ta možen preko spletne aplikacije pri kmetijskem svetovalcu. Izpolnjena vloga mora biti v fizični obliki poslana na Agencijo s podpisom prenosnika in prevzemnika.

Pozivamo nosilce KMG, ki imate zaradi zmanjšanja kmetijskih površin na razpolago višek plačilnih pravic, da le-te ponudite na trgu, ter hkrati nosilce KMG, ki potrebujete dodatne plačilne pravice, da le-te intenzivno poiščete v svojem okolju ali na trgu.